

Om ekonomi

Fråga:

Min dotter är 19 år och går i gymnasiesärskolan. Jag befärad att hon inte kommer att få jobb i framtiden. Finns det någon ersättning som hon redan nu kan få av samhället eller har vi föräldrar total försörjningsplikt tills hon fyller 21 år? När hon ska försörja sig själv vad ska hon då leva av? Hur ska vi tänka kring pengar och sparande? Kan ett sparande i hennes namn påverka eventuella bidrag från samhället.

Svar:

Eftersom din dotter studerar i gymnasiesärskolan är ni föräldrar underhållningsskyldiga så länge utbildningen pågår, men längst fram tills hon fyller 21 år. Som elev i gymnasiesärskolan har din dotter rätt till förlängt barnbidrag med 1050 kr i månaden. Hade hon gått i gymnasieskolan hade hon haft rätt till studiebidrag med samma belopp, längst till och med vårterminen hon fyller 20. Om din dotter har behövt förlänga sin skolgång på grund av sin funktionsnedsättning kan hon få aktivitetsersättning tills hon gått ut skolan, dock längst i tre år. Hon kan tidigast få ersättningen från och med juli månad det år hon fyller 19 år och längst till och med månaden innan hon fyller 30 år. Försäkringskassan kan begära ett intyg från skolan eller ett läkarutlåtande som visar att den förlängda skolgången beror på funktionsnedsättningen.

När din dotter går ut gymnasiesärskolan måste hon skriva in sig hos Arbetsförmedlingen. Arbetsförmedlingen har särskilda insatser för personer med nedsatt arbetsförmåga. En nedsatt arbetsförmåga kan kompenseras med hjälp av ekonomiskt stöd, ändrad arbetsorganisation, alternativa arbetssätt eller en fysisk anpassning av arbetsplatsen. Arbetsförmedlingen ska göra en bedömning av den arbetssökandes behov och prövar om denne har rätt till särskild hjälp. Den som har behov av hjälpmedel för att kompensera en nedsättning av arbetsförmåga kan hjälpas genom en ändrad arbetsorganisation, alternativa arbetssätt, en fysisk anpassning av arbetsplatsen eller anpassad programvara eller datorsystem. En person som behöver träna sig i arbetsuppgifter och annat som krävs i en ny arbetssituation, kan få individuellt stöd från en SIUS-konsulent. Andra insatser kan vara anställning genom subventionerade anställningar såsom lönebidragsanställning, trygghetsanställning med mera. Inskrivnen på Arbetsförmedlingen kan din dotter få rätt till arbetslöshetsersättning. Bedöms din dotter inte kunna arbeta heltid på minst ett år på grund av funktionsnedsättningen, har hon rätt till aktivitetsersättning. Arbetsförmågan ska vara nedsatt med minst en fjärdedel i alla arbeten på hela arbetsmarknaden. Där ingår även arbeten som anordnas för personer med funktionsnedsättning, exempelvis anställningar med lönebidrag. Om arbetsförmågan är fortsatt nedsatt har hon rätt att få sjukersättning mellan åren 30–64 år.

Den som har sjukersättning eller aktivitetsersättning kan också ha rätt till bostadstillägg. Storleken på det beror på bostadskostnaden och inkomsten. Här blir era tankar kring ett sparande intressanta. Rätten till aktivitetsersättning och sjukersättning påverkas inte av din dotters kapital, det gör däremot rätten till bostadstillägg. En sammanlagd förmögenhet om minst 100 000 kr för den som är ogift och lever ensam ger avdrag på tillägget. Tillgångar som räknas med vid förmögenhetsberäkning är privat bostadsfastighet och bostadsrätt som inte är permanentbostad, 80 % av kursen för aktier, fondandelar och övriga värdepapper, de flesta livförsäkringar, bankmedel och kontanter som sammanlagt överstiger 25 000 kronor samt fordran i pengar. Även ekonomiskt bistånd med stöd av socialtjänstlagen inkomstprövas om din dotter skulle behöva ansöka om sådant.

